

Biografia

Alexander Calder va nèixer a Philadelphia al 1898 i va ser un famós escultor, pintor i dibuixant nord-americà. La seva mare (Nanette Leterer) era pintora i el seu pare Alexander Calder i el seu avi Alexander Milne Calder eren escultors coneguts. Durant la seva infantesa, la família es desplaçà de la costa est a la costa oest d'Amèrica per culpa de la feina del seu pare , finalment es van establir a New York. Alexander va trencar la tradició de la seva família d'estudiar art en l'institut de Stephens. Ell va estudiar enginyeria mecànica i pintura, que va començar al 1922, i va prosseguir a l'*Arts Student League* (Nova York)

Després de graduar-se a la universitat, Calder va dur a terme una successió de treballs. Treballava per hores com artista comercial amb la gaceta nacional de policia, ell dubtava si el seu interès es mantindria durant tota la seva vida i es va interessar pels animals a la Barnum Ringling i el circ de Bayley. El 1926, després de publicar el seu primer llibre i exhibir la seva primera demostració de pintures a l'oli, Calder va agafar una feina en un vaixell de càrrega britànic, i va treballar a la seva manera a París i Londres. A la capital de França féu els seus primers contactes amb el món de l'art, començant a treballar seriosament en uns petits circs que va construir, amb figures d'acròbates i ballarines de fusta i ferro i que més tard va transformar en escultures. Aquests circs els va exposar al Saló d'humoristes l'any 1927. L'any següent realitza la seva primera mostra individual a la Galeria Weyhe de Nova York. Gràcies a això va tenir una certa relació amb un grup de surrealistes. Conegué Miró, Mondrian, Jean Arp i a Van Doesburg.

El 1931, després d'unir-se al grup d'abstracció i relació, ensenyà les seves primeres escultures abstractes, i ensambladures mogudes per petits motors. Poc temps després eliminà tots els elements mecànics i començà a crear estructures mogudes per corrents d'aire, que Marcel Duchamp batejà com mòbils. Jean Arp, per contrast, anomenà els seus treballs escultòrics estables. També pintà alguns quadres com *Composició* (1930), i realitzà altres escultures, d'entre les quals els trenta mòbils presentats a la galeria Vignon de París l'any 1932.

El 1933 retorna definitivament als Estats Units, i establí el seu estudi a una granja de Connecticut. A partir de llavors, fa freqüents exposicions a Amèrica i Europa. La seva obra està representada al Museu d'art de Filadèlfia, a l'Aula Magna de la Ciutat Universitària de Caracas, i a la seu de la UNESCO a París, que exhibeix el seu *Espiral*, un mòbil de grans dimensions.

Característiques de la seva obra:

Aquest escultor combinava el *faber* i el *ludens*. Agafava el material tal com el proporciona la indústria: làmines, perfils... Si els volia amb color utilitzava pintures d'esmalt comunes per pintar-les.

Tractava aquests materials amb una tècnica tan intel·ligent com elemental. No tenia ni la més mínima intenció de fer càlculs geomètrics, com Pevsner, ni de comunicar missatges a la humanitat, com feia Moore. Es divertia fabricant aparells que només tenien com a intenció divertir o fer pensar a l'espectador sobre l'ús normal d'aquests materials industrials. Els seus montatges, siguin grans o petits, són generalment mòbils: aquest moviment és resultat d'un perfecte sistema de balances, suspensions i contrapesos. Calder es caracteritzava per fer unes escultures monumentals que en alguns casos arribaven a dimensions èpiques. Una escultura seva a Spoleto, Itàlia, és de 30 tonelades i 60 peus. Un mòbil seu a l'ala de la Galeria americana de l'art nacional de Washington D.C., ocupa varis pisos i uns cent peus d'altitud. Tot hi que va arribar a la fama internacional com el creador del mòbil, la seva fèrtil imaginació el va conduir a un altre mètode d'expressió de notable versatilitat, com és el dibuix.

El moviment sempre és diferent, però el ritme que els elements animats describiuen a l'espai és el mateix. El moviment del montatge és la recuperació natural d'un equilibri momentàniament alterat i la única força que hi actua és la inèrcia. També entren en joc els elements que en moure's xoquen entre sí i el soroll que

produeixen. També els sons, i les formes, donen el sentit i la mesura de l'espai. De la mateixa manera que hi ha un espai visual, existeix un espai acústic; i l'obra d'art, que es mou en aquest doble espai, ha de ser vista i escoltada.

És senzill trobar un punt de contacte entre el joc de Calder i Miró; però en Calder les figures són mancades d'un segon significat. Tenen una funció purament de signalètica; fan visible un ritme, que, en no ser dinàmic ni cinètic, és el contrari de l'estressant ritme de vida modern.

A les seves estructures s'els uneix un rigor geomètric i un treball del color de derivació neoplàstica.

Amb els mòbils estan íntimament relacionats dos altres tipus escultòrics del mateix Calder:

Standing mobiles: *Pètals vermells*, 1942, *La Muntanya*, 1957 i *Espiral* (Exposada al Palau de la Unesco a París), 1958

Stables: Presenten una llarga evolució de les seves primeres figures abstractes com *Balena*, 1937, *Spiny*, 1942 o *Teranyina del matí*, 1945 fins a les monumentals formes, on el moviment i els espais buits són fonamentals com en *El Falcó*, 1963, *El Baró*, 1965 i *Cinc Ales*, 1967.

Durant la seva prolífica carrera va crear una àmplia gama de dibuixos en línia, joguines, joies, escultures de fusta, aiguades, figuretes de bronze, construccions abstractes molt variades, objectes mecanitzats, tapiceria i pintura. La seva feina és exposada arreu del món (Estats Units d'Amèrica, Europa, Sudamèrica, Orient mitjà i Àsia). Calder va morir a Nova Zelanda l'any 1976, mentre s'exposava una exposició retrospectiva de les seves obres més importants al Museu Whitney. La Grand Vitesse, situada a Michigan:

Anàlisi d'una escultura:

Font de mercuri

–Documentació General o catalogació

Títol: Font de mercuri

Tècnica: talla i altres

Materials: ferro i mercuri, que en ser un material corrosiu, va fer malbé la font, que més tard es va haver de restaurar i es va tornar a realitzar però amb quitrà

Lloc: Fundació Joan Miró, Montjuïc, protegida per un vidre

La font de mercuri s'exposa a la Fundació Miró

Calder va participar l'any 1937 al pavelló espanyol de l'Exposició Universal de París amb LA FONT DE MERCURI. El mateix pavelló també va presentar, entre altres obres, el *Guernica* de Pablo Picasso, la *Montserrat* de Juli González i *El Segador* de Joan Miró, obra desgraciadament desapareguda en el moment de clausura de l'exposició.

Una de les seves últimes fotografies

Aquesta obra, a part de ser la que més mèrits li donà perquè el consideressin pioner en l'art cinètic, és molt interessant perquè el mercuri té dos significats: actua d'agent activador del moviment accionant un mecanisme de posada en marxa de la font i ret homenatge, igual com Pablo Picasso féu amb la població de Guernica, als

habitants d'Almadén, Ciutat de Castella la Nova (Ciudad Real), fortament castigada per la guerra civil. Aquest era un poble del qual hom extreu una quantitat de mercuri que la situa entre les primeres del món (2689 tones vers l'any 1970). És un jaciment explotat per cartaginesos, àrabs i que prengué nova empenta en ser descobert el sistema d'amalgamació. És un procediment d'extracció de minerals que consisteix en la separació del metall de la mena pròpiament triturada, per dissolució en mercuri, per tal de recollir el residu d'or i recuperar el mercuri destil·lat i emprar-lo de nou.